

**План за спроведување
на проценка на влијание на регулативата**

Наслов на предлогот за донесување на закон:	Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва
Министерство:	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
Лице за контакт:	Александар Поповски, раководител на Сектор за Европска интеграција
Очекуван датум за усвојување на предлогот:	9.06.2009 година

Дел 1: Почетна проценка на влијанието на регулативата и планирање на работата

А. Почетна проценка на влијанието на регулативата

1. Кои се главните проблеми? Дали тие може задоволително да се решат само со регулаторни мерки?

Главниот проблем е делумното или целосно неостварување на правата на акционерите на собранијата на акционерските друштва, и тоа на оние чии акции котираат на берза и друштвата кои се со посебни обврски за известување согласно Законот за хартии од вредност затоа што тие се друштва од посебна економска важност за стопанството и друштва во кои по правило има голем број дисперзирани и прекугранични акционери. Со неостварувањето на правата на акционерите на собрание настанува состојба на отсуство на секаква контрола или влијание врз работењето на котираните друштва. Собранието на акционерското друштво е основен орган преку кој акционерите ги остваруваат своите права од акции.

Како главна причина за неостварувањето на правата на акционерите на собрание е слабата едукација, интерес и немање доволно транспарентност во објавувањето и одржувањето на собранијата на акционерските друштва со што на акционерите им се скратува можноста да ги реализираат своите права на глас, дискусија, предлагање одлуки, ополномоштување полномошници, поставување прашања, па дури и елементарно следење на текот на одвивањето на собранието.

Отсуството на остварувањето на акционерските права на собрание подразбира дека акционерите не учествуваат на собрание, со тоа и не гласаат, не именуваат полномошници. Со вакви постапки се создава состојба во која членовите на органите на управување следат многу повеќе други интереси и усвојуваат политика на зголемени награди, екстра бонуси од колку што се грижат за интересите на акционерите како сопственици на друштвата со кои тие управуваат. Конечниот резултат е дека на долг рок друштвата ја губат конкурентноста на пазарот, а со тоа и стимулираат спекулативни наместо долгорочни, инвеститори, со единствена цел да купуваат акции по пониска цена и да ги продаваат по повисока на краток рок и без особен интерес за развојот и конкурентноста на трговските друштва чии акции ги поседуваат на долг рок. Во тој контекст Република Македонија не е усогласена со директивата 32007L0036 на ЕУ за остварување на правата на акционерите на собрание.

Трет проблем е во рамките на постапката за упис во трговскиот регистар на новоосновани друштва, каде отсуствува можноста изјавата за основање на друштво во трговскиот регистар да се поднесува електронски со што ЗТД не е целосно усогласен со Директивата на ЕУ 32003L0058. Имено, со предметната директива се бара земјите членки на ЕУ да дадат можност сите или некои од документите кои се поднесуваат во регистарот на компании да

биде во електронска форма, а изјавата по член 29 е токму пропатен прилог на пријавата за упис на трговско друштво во трговскиот регистар.

Четвртиот проблем е отсуството на јасни одредби со кои ќе се прецизира дека во случај на зголемување на основната главнина, акционерите треба да имаат право на првенство за запишување на новоиздадените акции **од истиот род и класа на акции** и сразмерно на учеството на нивните акции во основната главнина на друштвото, без разлика на тоа дали новоиздадените акции се продаваат преку банка или преку друга финансиска организација што се бара со член 29 став (2) под б од Директивата на ЕУ 31977L0091.

Петтиот проблем е потребата од воспоставување посебен регистар на лица кои не можат да основаат и да управуваат со трговски друштва во функција на зголемување на довербата во пазарот и правната сигурност на субјектите кои влегуваат во должничко-доверителски односи, склучуваат зделки и воопшто водат деловни односи (бизнис).

2. Кои се главните цели на предлогот за донесување на закон?

- Подобрување на конкурентноста на трговските друштва во Република Македонија преку поголемо влијание и контрола врз работата на органите на управување на акционерските друштва од страна на акционерите преку зголемување на степенот на остварување на правата на акционерите на собрание;
- Зголемено знаење на акционерите за работењето на акционерските друштва и за користењето на нивните права;
- Поттикнување долгорочни инвеститори и намалување на спекулативните тргувања со акции;
- Зголемена конкурентност и пазарна вредност на акциите кај котираните компании и со тоа поголема привлечност за инвестирање со овозможување на учество и остварување на правата на акционерите на собрание по електронски пат;
- Подобрување на информираноста на акционерите за одржувањето на собранијата;
- Дистинкција во правниот систем на Република Македонија меѓу акционерски друштва кои котираат на берза и оние кои не котираат која постои во ЕУ;
- Овозможување електронска комуникација и остварување на правата на акционерите по електронски пат;
- Подобрување на правната сигурност на лицата кои водат деловни односи преку намалување на можноста од склучување на штетни зделки односно влегување во должничко-доверителски односи со лица кои незаконски основале и/или управуваат со трговски друштва;

3. Кои се можните решенија (опции)? Кои регулаторни или нерегулаторни мерки би можеле да се разгледаат?

- Измена на Законот за трговските друштва во правец на суштинска хармонизација со директивата 32007L0036 на ЕУ во правец на зголемување на степенот на остварување на правата на акционерите на собрание;
- Измена на Законот за трговските друштва во правец на овозможување во случај на зголемување на основната главнина, акционерите да имаат право на првенство за запишување на новоиздадените акции од истиот род и класа на акции и сразмерно на учеството на нивните акции во основната главнина на друштвото, без разлика на тоа дали новоиздадените акции се продаваат преку банка или преку друга финансиска организација што се бара со член 29 став (2) под б од Директивата на ЕУ 31977L0091;
- Измена на Законот за трговските друштва во правец на усогласување со Директивата на ЕУ 32003L0058 за да се даде можност изјавата за основање на друштво во трговскиот регистар да се поднесува електронски;

- Потребни се дополнителни истражувања (анкети и прибирање статистички податоци) на степенот на реализација на правата на акционерите на собрание. Досега такви истражувања во ограничени рамки се направени во рамките на РОСК извештаите на Светска Банка за Република Македонија од 2003 и 2005 година каде се констатира и понатаму низок степен на едукација на акционерите и немање свест за статусот на акционер, правата и обврските кои произлегуваат од акциите и нивното искористување.
- Зајакнување на меѓуинституционалната соработка меѓу Комисија за хартии од вредност-Македонска Берза-Министерство за финансии-Министерство за економија-стопански комори-невладин сектор во заедничко проценување на состојбите на развојот на акционерството и акционерската култура во Република Македонија

4. Кои се влијанијата што можат да произлезат од секое од можните решенија и кој е засегнат? Кои влијанија може да бараат дополнителни анализи (листа на влијанија е дефинирана во упатството)?

- Со Измена на Законот за трговските друштва во правец на суштинска хармонизација со директивата 32007L0036 на ЕУ во правец на зголемување на степенот на остварување на правата на акционерите на собрание засегнати се првенствено трговските друштва чии акции котираат на берза. Со измените на ЗТД ќе се овозможи секој акционер во акционерско друштва кое котира на берза во Република Македонија да може на официјалната веб страна на друштвото да се информира детално за сите аспекти на одржувањето на собрание на акционери и рокот, постапката и начинот на остварување на неговите права. Токму поради тоа при хармонизација со директивата 32007L0036 потребно да се даде одложена примена на релевантните (хармонизирани со оваа директива) одредби од ЗТД за да им се даде доволно време акционерските друштва кои котираат на берза да отворат или да ги прилагодат постојните интернет страници како би можеле да истите да објавуваат се она што со предложените измените ќе се бара да се објави на веб страна. Исто така е потребно да се даде одложена примена на одредбите од ЗТД кои се однесуваат на електронските системи за остварување на акционерските права на акционерските друштва кои котираат на берза со цел да воведат сопствени или да користат понудени електронски системи за давање полномошно, за електронско гласање на собрание, за мултимедијално следење на седниците на собранието, за прием и добивање информации од акционерите по електронски пат, како и финансиски да ги испланираат и покријат трошоците за истото. Истовремено со одложената примена ќе се овозможи и давателите на такви услуги да се појават на пазарот. Се разбира одложената примена не ги спречува котираните компании самостојно уште веднаш да ги имплементираат овие одредби во практиката доброволно. Еден од основните заклучоци во консултациите со Македонска Берза АД е дека ако веднаш влезат во сила одредбите за електронско гласање и електронско давање полномошно од акционерите, можен е бран од декотација на котираните друштва поради фактот што немаат доволно финансиски и човечки ресурси за имплементација на тие одредби во овој момент. Одложената примена важи до денот на стекнување статус на полноправен член на Република Македонија во ЕУ. Оттука иако со законски пропис не може да се влијае на едукацијата и интересот на секој акционер, обврска на законодавецот е најмалку да овозможи максимална транспарентност и јавност во објавувањето и одржувањето на собранието и прецизирање на формата на учество на акционерите на собранијата на различни начини, а во функција на остварување на нивните права на собрание.
- Ќе се воспостави правна рамка која ќе овозможи развој на пазарот на даватели и приматели на електронски услуги во делот на спроведувањето на собранието на акционерите,

постојано ажурирање на интернет страниците на друштвата, и сигурно ќе се зголеми нивно активно посетување од акционерите.

- Со Измена на Законот за трговските друштва во правец како што се бара со член 29 став (2) б од Директивата на ЕУ 31977L0091 ќе се реши состојбата во Законот за трговски друштва во правец да има јасно прецизирање дека во случај на зголемување на основната главнина, акционерите треба да имаат право на првенство за запишување на новоиздадените акции **од истиот род и класа на акции** и сразмерно на учеството на нивните акции во основната главнина на друштвото.
- Намалување на практиката основачите/содружници на ДОО или ДООЕЛ наместо совесно да покренат стечај истите намерно да симулираат дека сеуште водат бизнис спрема постојните доверители, а всушност истовремено основаат нови трговски друштва или стануваат управители на други друштва. Ова е во согласност и со последните измени на Законот за платен промет каде блокираните субјекти во платниот промет не можат повеќе да вршат плаќање односно треба да одат во стечај веднаш штом ќе се исполнат условите согласно Законот за стечај.

Б. Планирање на потребната работа за проценка на влијанието на регулативата

- 1. Кои информации и податоци се веќе достапни? Кои дополнителни информации треба да се соберат? Како би се направило тоа (со внатрешни ресурси или пак со ангажирање надворешен консултант) и до кога? Кој тип и ниво на проценка е потребно (Иницијална или Комплетна проценка на влијание на регулативата - принцип на пропорционална анализа)?**

Достапни се податоците кои се резултат на РИА истражувањето спроведено во функција на директивата 32007L0036 со кое се констатирани состојбите во земјите членки на ЕУ во однос на слабото остварување на акционерските права во котираните друштва и во тој правец се предложени решенијата во предметната директива. Оттука, Република Македонија која согласно ССА има обврска да се хармонизира со европското законодавство, но и со оглед дека директивата ги содржи најсовремените решенија во оваа област, истите е најдобро да се преземат и тоа не по сила на обврска по ССА туку како најдобра правна рамка во функција на јакнење на конкурентноста на трговските друштва. Се разбира онаму каде е потребна одложена примена на некои одредби од причини наведени погоре истото треба да се овозможи.

- 2. Кои се заинтересираните страни и експертите кои ќе бидат консултирани, како и во која фаза ќе бидат вклучени во процесот? Кога и Како?**

Министерство за финансии, Комисија за хартии од вредност, Централен регистар на Република Македонија, Министерство за правда, додека Македонска Берза АД се јавува како заеднички и најсоодветен претставник во име на котираните друштва се вклучени од моментот на подготовка на првата работна верзија на предлог-законот (септември 2008).

- 3. Дали ќе се формира меѓуресурска работна група за спроведување на проценка на влијание на регулативата?**

Предлог законот се работи во рамки на НПАА работна група 6 а во неговиот текст со коментари, измени и дополнувања учествуваа(т) Министерство за финансии, Комисија за хартии од вредност, Централен регистар на Република Македонија, Министерство за правда, додека Македонска Берза АД се јавува како заеднички и најсоодветен претставник во име на котираните друштва.

Дел 2: Подетално планирање, вклучително со време и ресурси

В. Временска рамка

1. Кога ќе започнат активностите за проценка на влијанијата на регулативата?

Проценката на влијанието на регулативата е започнато во август 2008 година и завршено во јануари 2009 година.

2. Доколку се планира формирање на меѓуресорска работна група, кога ќе се воспостави? Кои министерства ќе бидат поканети да се вклучат? Доколку не се планира формирањето на ваква меѓуресорска работна група, наведи ги причините.

Предлог законот се работи во рамки на НПАА работна група 6 а во неговиот текст со коментари, измени и дополнувања учествуваа(т) Министерство за финансии, Комисија за хартии од вредност, Централен регистар на Република Македонија, Министерство за правда, додека Македонска Берза АД се јавува како заеднички и најсоодветен претставник во име на котираните друштва.

3. Ако се планира вклучување на надворешни консултанти (на пример за аналитички студии, собирање на информации, итн.), која е временската рамка предвидена за процесот на набавка и договарање?

Ангажирана е консултантска куќа од САД во рамки на проектот БЕРИС на Светска Банка за давање техничка помош во последната фаза на финализирање на текстот на предлог законот со цел да го утврдат степенот на хармонизација на законот со директивата 32007L0036 .

4. Која е планираната временска рамка за меѓу-ресорските консултации (по работната верзија на предлогот за донесување на закон и проценка на влијанието на регулативата)? Започнување? Завршување?

25.06.2009 година усвоен од Влада, до 15.08.2009 година донесен од Собранието на Република Македонија.

5. Кога предлогот за донесување на закон и проценката на влијанието на регулативата ќе бидат поднесени до Генералниот секретаријат?

Иницијално се поднесени со допис 16-4920 на 8.05.2009 година

6. Кога е планираниот датум за прифаќање на предлогот за донесување на закон? Која е очекуваната процедура?

15.08.2009 година редовна постапка.

Редовна постапка

Г. Ресурси

1. Кои се планираните човечки и/или финансиски ресурси за спроведување на проценката на влијанието на регулативата и финализирање на предлогот за донесување на закон?

Човечки ресурси се редовно вработените надлежни за материјата на трговски друштва во Министерство за економија (сектор за ЕУ) Министерство за финансии, Комисија за хартии од вредност, Централен регистар на Република Македонија, Министерство за правда, и Македонска Берза (претежно учеството на лица од секторите за правни работи).

Финансиските ресурси се во рамките на одобрените средства за 2009 година и се во рамките на редовните работни обврски на вработените во сите институции учесници. За имплементација на Регистарот на лица кои не можат да основаат и да управуваат со трговски друштва се користат средства во рамки на проектот БЕРИС каде овој регистар е компонента на Под-проектот „Едношалтерски систем-фаза 2“

Иницијална проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на политичкиот контекст на проблемите, целите што ќе се остварат со нивно решавање и можните опции за решавање на проблемите

1. Политички контекст на проблемите

Република Македонија има постојана потреба од економски раст што посебно во услови на глобалната финансиска криза претставува единствено решение за овозможување на стабилен национален економски систем. Проблемите кои се предмет на решавање со овој предлог-закон се одразуваат негативно на деловната клима во Република Македонија. Имено еден од основните приоритети, пристапување во ЕУ на Република Македонија побарува стабилен економски и политички систем. Во конкретниот случај, политичкиот контекст е окарактеризиран со процесот на европска интеграција на Република Македонија во однос на делот кој се однесува на хармонизацијата со ЕУ во правото на трговски друштва.

Во согласност со Акцискиот план за реформа на правото на трговските друштва на ЕУ, донесен 2003 година, предвидено е намалување до минимум, па дури и целосно отстранување на сите пречки поради кои акционерите не можат да ги реализираат своите права на собрание, поради фактот што не живеат во земјата каде друштвото е основано (прекугранични акционери), имаат мал интерес за начинот на кој работат овие компании и генерално мали очекувања дека можат да влијаат на деловната политика и работење на овие друштва. Со таков пристап тие полесно и сигурно стануваат пасивни или спекулативни акционери кои немаат долгорочен интерес за инвестирање и кои без разлика што се сопственици на акции, со својата пасивност му ја препуштаат на менаџментот целосната контрола на работењето на друштвото. Ова особено е релевантно ако се знае дека мнозинство од акционерите во акционерските друштва не присуствуваат на собрание дури и во земјите на ЕУ каде убедливо мнозинство (и до 70%) од акционерите (како на пример во Холандија, Чешка) се прекугранични, односно не се државјани на земјата каде друштвото е регистрирано. На тој начин, мнозинството акционери дозволува преку своето пасивно однесување деловното работење да биде во целост во рацете на управувачките (менаџерски) структури на трговските друштва. ЕУ начелно тргнува од постулатот кој не само теоретски туку и емпириски е докажан, а тој е дека активно заинтересирани акционери кои учествуваат на собрание и активно ја следат работата на управувачките структури на компанијата придонесуваат компанијата да работи што е можно поефикасно и под ниски трошоци. Обратно, кога најголем број од акционерите не ги остваруваат активно своите права на акционерско собрание, управувачките структури на долг рок стагнираат и чувствувајќи се имуни на контрола од акционерите следат повеќе лични интереси (наградување и бонуси) поставуваат ниски цели на компанијата и на долг рок го забавуваат растежот на компанијата и нејзина конкурентност на пазарот. Ако на претходното се додаде и фактот дека во секоја земја, па и кај нас, овие компании се столбови на економскиот развој и финансиската стабилност на земјата, нивното несоодветно управување е штетно по националната економија во целина.

2. Опис на целите што ќе се остварат со донесување на законот

Сите цели што ќе се остварат со донесувањето и имплементацијата на овој закон се поврзани со стратешката цел пристапување во ЕУ и подобрување на деловната клима и зголемување на инвестициите во Република Македонија.

Во тој контекст се очекува да се постигнат следните цели:

- Зголемување на степенот на хармонизација на правото на трговски друштва на Република Македонија со правото на ЕУ
- Подобрување на степенот на информираност на акционерите за остварување на нивните права на собрание на акционери во друштвата кои котираат на берза

3. Идентификација на можни решенија (опции)

- Воспоставен правен основ за регистар на лица кои не можат да управуваат или да основаат трговски друштва
- Пропишување на причини поради кои лица привремено не можат да управуваат или основаат трговски друштва
- Дистинкција на акционерски друштва кои котираат на берза во однос на оние кои не котираат во однос на остварување на правата на акционерите на собрание, лично или преку полномошници, со електронско гласање и следење на собранието, гласање преку кореспонденција, право на поставување прашања, учество на собранието и утврдување на резултатите од гласањето.
- Акционерските друштва чии акции котираат на берза да се должни да вградат електронски системи за реализација на горенаведените права или да користат услуги за истата цел од специјализирани компании;
- Акционерските друштва чии акции котираат на берза ќе бидат должни да имаат официјална интернет страница со точни обврски за тоа што треба и во кој период треба да биде објавено на интернет страницата.

4. Оценка на ефектите од постигнатите резултати

Се очекува дека врз основа на предвидените решенија со овој предлог-закон ќе бидат отстранети пречките спрема акционерите во однос на остварувањето на нивните права на собрание, особено со решенијата за овозможување на електронско гласање, електронско или мултимедијално следење на собранијата и номинирање полномошници без постоење на непропорционални барања за докажување на идентитетот на акционерот и полномошникот (унифицирани обрасци за номинирање полномошници наместо нотарски заверени полномошна). Со воспоставување на регистар на лица кои не можат да управуваат и да основаат трговски друштва ќе се зголеми правната сигурност на пазарот и довербата во должничко-доверителските односи меѓу субјектите на пазарот, конкретно трговските друштва.

Чекор 2: Идентификација на трошоци, придобивки и влијанија

Предложено решение (опција): Имплементација/развој на електронски систем за електронско регистрирање на лица кои не можат да основаат и/или да управуваат со трговски друштва

Опис:

Потребен е софтвер кој ќе го поддржи горенаведеното решение

1. Трошоци и фискални импликации за решението

11.Фискални импликации:	(илјади денари)			
	2009	2010	2011	2012
A. Вкупни трошоци за предлогот:				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	33161,4	77376,6	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
B. Одобрени средства за предлогот				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	33161,4	0	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
C. Промена (разлика) од одобрените средства (B-A)				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	0	0	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
D. Распожливи средства од прелевање (од други активности или програми во органот)				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	0	0	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
E. Нето импликации на средствата на органот (C-D)				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	0	0	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
F. Зголемување/намалување на приходите				
G. Дополнителни извори на финансирање или споделување на трошоците				
	0	0	0	0

Извор:				
12.Нето зголемување / намалување на бројот на вработени во врска со предлогот	0	0	0	0
13.Какви гаранции, заеми или други вистински или можни обврски ќе произлезат за Владата (а кои не се наведени во точка 11 А до 11 Г)	Нема, односно 90% од износот во точка В од овој образец се пресметани			
14.Ако ова претставува барање за дополнителни средства во тековната фискална година или надвор од нормалниот циклус на подготвување на буџетот, дајте образложение.				
15.Дата на завршување на процената	5.05.2009			

Со влегувањето во сила на овој Предлог-закон ќе се овозможи реализација на Проектот „Развој на едношалтерскиот систем-фаза 2“ (ЕШС-2) кој е составен е од следните 5 компоненти:

1. Електронска регистрација на трговски друштва;
2. Електронска евиденција на стечај и ликвидација;
3. Електронска интеграција на АВРМ, ПИОМ и ФЗ со ЦРМ преку едношалтерскиот систем;
4. Електронски регистар на лица кои не можат да основаат и да управуваат со трговски друштва.
5. Електронско управување, прием и дистрибуција на податоци од/во регистарот на лизинг и заложниот регистар.

Проектот ЕШС-2 се реализира од страна на Централен регистар на Република Македонија и Министерството за економија во рамките на редовните работни обврски на вработените во ЦРМ и МЕ. Проектот е дополнително поддржан од БЕРИС Проектот на Светска Банка, во рамки на кој е обезбедено финансирање на договорни услуги преку ангажирање на надворешна консултантска компанија на меѓународен тендер согласно Правилата за набавки на Светска Банка.

А. Вкупни трошоци за предлогот наменети за регистарот:

Вкупен одобрен износ за финансирање на ЕШС-2 предвиден со БЕРИС Проектот за 2009/2010 година изнесува € 1.800.000 односно 110.538.000,00 МКД.

Реализацијата на договорните услуги која ќе започне во август 2009 година ќе заврши до март 2010 е проектирана на исплата на 30% од износот на одобриениот буџет од заемот на Светска Банка за овој проект и кој ќе се исплати во 2009 година во вкупен износ од 33.161.400,00 МКД.

Останатите 70% од износот, односно остатокот од 77.376.600,00 МКД ќе се исплати во 2010 година кога оперативно ќе се воспостави овој регистар.

11.Фискални импликации: Трошоци за целиот проект Едношалтерски систем – фаза 2 (ЕШС-2)	(илјади денари)			
	2009	2010	2011	2012

А. Вкупни трошоци за предлогот:				
Плати	0	0	0	0
Стоки и услуги	33161,4	77376,6	0	0
Капитал	0	0	0	0
Трансфери	0	0	0	0
Вкупно	33161,4	77376,6	0	0

Б.Одобрени средства за предлогот

Вкупно предвидени средства во Буџетот на Министерство за економија во програмата Администрација, Унапредување на деловните активности (БЕРИС проект) за 2009 година изнесуваат вкупно 105.965.000,00 МКД. Од овие средства, расходи од заем изнесуваат 91.965.000,00 МКД, а расходи на основен буџет изнесуваат 14.000.000,00 МКД (90% учество на СБ а 10% учество од буџет).

Во рамки на овие средства е вклучен и износот од 33161,4.

	(Во илјади денари)			
Преглед на трошоци	Тековна година	Втора година	Трета година	Четврта година
Иницијални трошоци за министерството	33161,4	77376,6		
Иницијални трошоци за трети страни	0	0	0	0
Трошоци на деловните субјекти за човечки ресурси	0	0	0	0
Останати трошоци на деловните субјекти	0	0	0	0
Трошоци на потрошувачите	0	0	0	0

2. Придобивки

Годишни финансиски придобивки (нема директни финансиски придобивки)	(Во илјади денари)
А) Еднократни (на почетокот при донесувањето на решението)	0
Б) Просечни годишни придобивки (без еднократните)	0
Вкупен финансиски износ на придобивките (А+Б)	0

Опис и опсег на клучните финансиски придобивки за „клучните засегнати страни“

Други клучни нефинансиски придобивки за „клучните засегнати страни“

3. Ризици и претпоставки

4. Останати влијанија

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата	Резултати приложени во материјалот	Резултати приложени во прилог
Влијание врз националната конкурентност	ДА	НЕ
Влијание врз социјално исклучените и ранливи групи	НЕ	НЕ
Влијание врз животната средина	НЕ	НЕ
Влијание/значителна политичка промена на пазарната економија вклучувајќи испитување на влијанието врз потрошувачите и конкурентноста	НЕ	НЕ
Влијание врз правата на граѓаните	НЕ	НЕ
Дали предложените решенија вклучуваат значителни тешкотии за усогласување	НЕ	НЕ

5. Резиме на трошоци, придобивки и влијанија за оваа опција

Зголемувањето на националната конкурентност е по пат на зголемена контрола и влијание на акционерите врз работењето на акционерските друштва. Како што и погоре беше наведено, докажано е дека колку е поголемо влијанието на акционерите преку собранието на акционери врз работењето на менаџментот на компанијата толку е поквалитетна деловната политика и долгорочната одржливост на конкурентноста на компанијата.

Чекор 3: Консултации

Министерство за финансии
Комисија за хартии од вредност
Македонска Берза
Министерство за правда
Централен регистар

Чекор 4: Спроведување на предложеното решение и негово правно усогласување

Предложеното решение не е спроведливо веднаш во однос на одредбите кои бараат одлагање во важењето а кои се однесуваат на потребата од време во кое ќе се испланираат трошоците за воспоставување на електронски системи во котираните друштва за електронско администрирање на седниците на собранието, за воспоставување на служба за внатрешна ревизија како и да се појават на пазарот даватели на услуги за електронско учество на акционерите на собрание и електронско остварување на нивните права.

Чекор 5: Проверка / рецензија на решението

**Резиме на иницијалната
проценка на влијание на регулативата**

Министерство:	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		
Лице за контакт:	Александар Поповски		
Наслов на предлогот за донесување на закон:	Предлог-закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва		
Верзија:	Финална верзија	Датум: 9.06.2009	
Поврзани материјали / документи:	нема		

1. Предлог текст за заклучок на Владата на Република Македонија:

Се усвојува текстот на предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва

2. Имиња и презимиња на лицата одговорни за подготовка на предлогот за донесување на закон и негово усогласување:

Александар Поповски, раководител на Сектор за европска интеграција,
Министерство за економија

Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе се вклучат во презентирање на предлогот за донесување на закон во Собранието на Република Македонија:

Александар Поповски, раководител на Сектор за европска интеграција,
Министерство за економија

3. Текстот на предлогот за донесување на закон и проценката на влијанија на регулативата смее да се објави во Единствениот електронски регистар на прописи: ДА

4. Објаснување на причините доколку се бара донесување на законот по итна постапка: редовна постапка.

5. Краток осврт на предложениот материјал:

Со предложениот Предлог на Закон за измена и дополнување на Законот за трговските друштва се врши транспонирање на директивата на ЕУ 32007L0036 за остварување на правата на акционерите на собранијата кај друштвата чии акции котираат на берза и се воспоставува правен основ за водење на регистарот на лица кои не можат да основаат и да управуваат со трговски друштва .

6. Резиме на можни решенија/опции и нивни клучни влијанија:

	Опција 1	Опција 2	Опција 3
Трошоци - Фискални импликации - Други трошоци			
Придобивки			
Останати влијанија			

**Изјава од министерот
за иницијалната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за иницијална проценка на влијанието на регулативата/ предлогот за донесување на закон

1.	Има / влијание	врз Буџетот на Република Македонија во висина поголема од 30.000.000 денари во тековната и 100.000.000 денари во наредните 3 години.
2.	Има / влијание	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија.
3.	/ има влијание	при работа со странки (правни и физички лица)
4.	Има / влијание	врз економијата во однос на деловното окружување, НЕМА врз обемот на државна помош.
5.	/ Нема влијание	врз животната средина.
6.	/ Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните.

7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување: Вклучени организации и претставници: Свое мислење дадоа следниве организации:	/ ДА
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид.	ДА/
9.	Предлогот за донесување на закон е лекториран.	/НЕ
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА/
11.	Дали предлогот за донесување на закон предвидува управна постапка?	/НЕ

12.	Доколку предлогот за донесување на закон предвидува управна постапка, дали може да се вгради начелото “молчењето значи одобрување”?	/HE
-----	---	-----

Изјава од министерот

Јас, *Фатмир Бесими*, изјавувам дека ја проучив Иницијалната проценка на влијанието на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за решавање на проблемот.

Потпис на министерот:

.....

Датум: 9.06.2009

Комплетна проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на политичкиот контекст на проблемите и целите што ќе се остварат со нивно решавање

ЕУ начелно тргнува од постулатот кој не само теоретски туку и емпириски е докажан, а тој е дека активно заинтересирани акционери кои учествуваат на собрание и активно ја следат работата на управувачките структури на компанијата придонесуваат компанијата да работи што е можно поефикасно и под ниски трошоци. Обратно, кога најголем број од акционерите не ги остваруваат активно своите права на акционерско собрание, управувачките структури на долг рок стагнираат и чувствувајќи се имуни на контрола од акционерите следат повеќе лични интереси (наградување и бонуси) поставуваат ниски цели на компанијата и на долг рок го забавуваат растежот на компанијата и нејзина конкурентност на пазарот. Ако на претходното се додаде и фактот дека во секоја земја, па и кај нас, овие компании се столбови на економскиот развој и финансиската стабилност на земјата, нивното несоодветно управување е штетно по националната економија во целина.

ЕУ од Република Македонија, како земја за која во Прогрес извештајот за 2008 година е утврдено дека ги исполнува барањата на ЕУ по однос на правната рамка на правото на трговските друштва, сметајќи дека во оваа област земјата може да ги антиципира и најсовремените и најнови решенија на Унијата, доби препорака да превеземе мерки во 2008 година во насока да ја транспонира оваа директива.

Чекор 2: Идентификација и опис на можните решенија (опции)

- јакнење на контролата на акционерите во друштвата кои котираат на берза врз менаџерските структури;
- зголемување на транспарентноста и можностите секој акционер да биде информиран за собранието на трговското друштво кое котира на берза, особено преку интернет страницата;
- олеснување на остварувањето на акционерските права на собранија преку можност од електронско гласање, следење на собрание од оддалечена локација, гласање со кореспонденција, електронско номинирање полномошници;
- зајакнување на правната рамка за утврдување на резултатите од гласањето, поставувањето прашања до друштвото;
- воспоставување на најважниот регистар во државата од аспект на сигурноста на бизнисот – регистар на лица кои не можат да управуваат и да основаат трговски друштва;
- воспоставување на заштитни норми со цел спречување на избегнување на обврските на презадолжените и блокирани друштва преку основање нови друштва.

Чекор 3: Анализа на влијанијата вклучувајќи трошоци и придобивки за секоја од идентификуваните опции

**Предложено решение (опција):
Опис**

- 1. Трошоци и фискални импликации**
Види на стр.9
- 2. Придобивки**

Нема финансиски придобивки

Други клучни нефинансиски придобивки за „клучните засегнати страни“

- Зголемувањето на националната конкурентност е по пат на зголемена контрола и влијание на акционерите врз работењето на акционерските друштва. Како што и погоре беше наведено, докажано е дека колку е поголемо влијанието на акционерите преку собранието на акционери врз работењето на менаџментот на компанијата толку е поквалитетна деловната политика и долгорочната одржливост на конкурентноста на компанијата.

-

- 3. Ризици и претпоставки**

- 4. Останати влијанија**
Види на стр.12

- 5. Резиме на трошоци, придобивки и влијанија**

Зголемувањето на националната конкурентност е по пат на зголемена контрола и влијание на акционерите врз работењето на акционерските друштва. Како што и погоре беше наведено, докажано е дека колку е поголемо влијанието на акционерите преку собранието на акционери врз работењето на менаџментот на компанијата толку е поквалитетна деловната политика и долгорочната одржливост на конкурентноста на компанијата.

Чекор 4: Консултации

Чекор 5: Спроведување на предложеното решение и негово правно усогласување

Чекор 6: Проверка / рецензија на решението

Чекор 7: Резиме на влијанија и ефекти на можните решенија и на преферираното решение

	Позитивни ефекти	Негативни ефекти	Преферирано решение и објаснување
Опција 1			
Опција 2			
Опција 3			

**Резиме на комплетната
проценка на влијание на регулативата**

Министерство:	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		
Лице за контакт:	Александар Поповски		
Наслов на предлогот за донесување на закон:	Предлог-закон за измена и дополнување на Законот за трговските друштва		
Верзија:		Датум: 9.06.2009	
Поврзани материјали / документи:			

- 1. Предлог заклучок на Владата на Република Македонија:**
- 2. Имиња и презимиња на лицата одговорни за стручна подготовка на предлогот за донесување на закон и негово усогласување:**

Види на стр.13

Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе го презентираат предлогот за донесување на закон пред Собранието на Република Македонија:

Види на стр.13

- 3. Текстот на предлогот за донесување на закон и проценката на влијанијата на регулативата смее да се објави во Единствениот електронски регистар на прописи: ДА**
- 4. Објаснување на причините доколку се бара донесување на закон по итна постапка: редовна постапка**

Оправдување за донесување на закон по итна постапка и давање врска со член од Деловникот на Собранието на Република Македонија:

- 5. Краток осврт на материјалот: На стр.14**

6. Резиме на можни решенија/опции и нивни клучни влијанија:

	Опција 1	Опција 2	Опција 3
Трошоци - Фискални импликации - Други трошоци			
Придобивки			
Останати влијанија			

**Изјава од министерот
за комплетната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за комплетна проценка на влијанието на регулативата/ предлогот за донесување на закон

1.	Има	врз Буџетот на Република Македонија во висина поголема од 30.000.000 денари во тековната и 100.000.000 денари во наредните 3 години
2.	Има	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија
3.	Нема влијание	врз постапките или работењето на јавната администрација / врз судството при работа со странки (правни и физички лица) или задолжување на странките од јавната администрација со дополнителен административен товар
4.	Нема влијание	врз економијата и врз обемот на државна помош
5.	Нема влијание	врз животната средина
6.	Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните

7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување: Вклучени организации и претставници: Свое мислење дадоа следниве организации:	НЕ
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид,	ДА
9.	Предлогот за донесување на закон е лекториран.	НЕ
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА
11.	Дали предлогот за донесување на закон предвидува управна постапка?	НЕ
12.	Доколку предлогот за донесување на закон предвидува управни постапки, дали може да се вгради начелото “молчењето значи одобрување”?	НЕ

Изјава од министерот

Јас, *Фатмир Бесими* изјавувам дека ја проучив Комплетната проценка на влијанието на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за решавање на проблемот.

Потпис од Министерот:

.....

Датум: 9.06.2009